

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende István-utca 3. szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyirety János	Előfizetési árak: Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	--------------------------------	---	-----------------------------------	--

Az iskolák községesítése.

Baja, 1909. február 6.

Élénk emlékezetünkben van még városunk törvényhatósági bizottságának városatyáink óriási érdeklődése mellett, tartalmas beszédek elhangzása után hozott azon határozata, melylyel városunk tulajdonát képező községi, de mégis felekezeti jelleggel bíró népiskolák községesítését mondotta ki. (A való tényállás az, hogy Baján van községi, de nincs községi felekezeti iskola.) A határozat felebbezés folytán a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez került. A miniszter nem határozott érdemben. Az a nézete, hogy a városi közgyűlés nem illetékes az ügy fölött hozandó határozathozatalra, hanem az önkormányzat egy másik szerve, a közigazgatási bizottság és arra utasítja, hogy hozzon elsőfokú határozatot. A miniszter az 1876. VI. és XXVIII. törvénycikkre hivatkozik és ennek alapján kifejlődött törvényes gyakorlatra.

Minthogy a törvényhatósági bizottság magát illetékesnek tartotta az ügy elbírálására, és a felsőbb hatóság a törvényre hivatkozva ellenkező állásponton van, kérdés, mely forum hatáskörébe van utalva az iskolák felekezeti jellegének megszüntetése és községivé nyilvánítása iránt hozandó határozat? Az ügy mindenesetre vitás. Mert nem irhatom alá, hogy a miniszter leiratát feltétlenül tudomásul kell venni, mivel nincs ellene appellata. Ha felebbezni ellene nem is lehet, mód van arra, hogy megvitassuk. Helyes-e a miniszter döntése?

Bár melegen óhajtom magam is, hogy a cél, melyet városi tanácsunk maga elé tűzött, minél előbb megvalósuljon és kívánatos, hogy esetleges talán csak akadémikus jogi kérdések előzetes tisztába hozatala ne gátolják városunk kulturális életét közvetlenül érintő üdvös intézmény életbeléptetését, mégis hozzá szólok a miniszteri leirathoz, mely általánosságban hivatkozván a jogforrásra a törvényhatóság hatásköréből von el oly ügyet és utasítja a közigazgatási bizottság hatáskörébe, ahova pedig nem tartozik.

Törvényhatóságunknak kötelessége örködni afelett, hogy a nézete szerint hatáskörébe tartozó ügyek feletti intéz-

kedési jogot a felsőbb hatóság tőle el ne vonja.

A szőnyegen forgó ügy szempontjából lényegtelennek látszik, hogy a miniszteri leirattal jogszerűség szempontjából foglalkozom, de minden hatóságnak gondot kell fordítania a hatáskört biztosító határok megvédésére. Városunk tanácsa javaslatával a törvényhatósági bizottság elé lépett, mert nincs oly tételes törvény, mely kimondaná, hogy az iskolák felekezeti jellegének megszüntetése tekintetében a közigazgatási bizottságot illeti meg a döntés. Népiskolai ügyekben a közigazgatási bizottság hatáskörét részletesen felsorolja az 1876. VI. t.-c. 30. és 32. § ai, és ezen törvényes intézkedésekben hasztalan keresem a miniszteri leiratban kifejezésre jutó álláspontot támogató indokot. Hasonlóképpen járok, ha az 1876. XXVIII. t.-c.-nek, mely a népiskolai hatóságokról szól, a 6. §-át olvasgatom, melynek első pontja szerint a közigazgatási bizottság *tanácskozik* a törvényhatóság összes népoktatási viszonyairól és csak abban az esetben intézkedik, ha a fennálló törvények értelmében jogosítva van. Ha azonban az intézkedés saját hatáskörét meghaladja, a törvényhatósághoz, illetve a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez jelentést tesz. A közigazgatási bizottság intézkedésének népoktatási ügyekben előfeltétele, hogy valamely fennálló törvény az ügyet a hatáskörébe utalta. Olyan törvényünk azonban, mely a törvényhatóságban levő iskolaszek felekezeti jellegének megszüntetése és annak községesítése tekintetében alkotandó határozat hozatalára a közigazgatási bizottságot jelölné meg, nincs.

Nem tudom előfordult-e és ha igen, hány esetben, hogy valamely törvényhatóság ugyanazt akarta, a mit mi jelenleg, de alig hiszem, hogy ilyen esetben a közigazgatási bizottság illetékesnek tartotta volna magát. A közigazgatási bizottság szervezete alkotó elemeinek sajátjósága élénken tiltakozik ilyen feladatnak hatáskörébe utasítása miatt. A közigazgatási forumok hatásköre szorosán magyarázandó és esetenként nem terjeszthető. De nézzük, találunk-e támpontot törvényeinkben arra, hogy

a közigazgatási bizottság illetékességét le kell szállítanunk? Midőn a határozatot közgyűlésünk tárgyalta, hallottam, hogy az iskolák községesítése csak átmeneti, és ezt követi majdan azok államosítása. Hogy az állam a felekezeti iskolákat miként veszi át, arra nézve az 1893. XXVI. t.-cz. 12. §-a nyújt felvilágosítást, mely szerint oly esetben, ha az állam valamely felekezeti iskolát meg akarja szüntetni, meghallgatja a közigazgatási bizottságot. A közigazgatási bizottság tehát nem intézkedő forum, hanem csupán véleményező lehet, midőn arról van szó, hogy az iskolákat községesítsük.

Közigazgatási bizottságunknak mi az álláspontja a miniszteri leirattal szemben, és vajjon a hatáskör kérdésében lesznek-e aggályai nemsokára elválik. Az fontolandó meg csupán, vajjon ha a közigazgatási bizottság nem kíván abbéli jogával élni, hogy hatáskörét vizsgálat tárgyává tegye és az ügy érdemében dönt, mondjuk akként, amint a tvh. bizottság határozott és ezt a miniszter is jóváhagyná, később nem lesz-e vitatható, ha a város a felekezeti iskoláktól a segélyt megvonná, hogy az a határozat, melylyel a közigazgatási bizottság a községesítést kimondotta, nem szabályszerű, mert nem illetékes forum hozta és ennek folytán a város nem is jogosult a felekezettől a segélyt megvonni? Foglalkozván a napirenden levő kérdéssel nem zárkozhatom el, hogy az iskolák községesítéséhez fűződő következményekre ne gondoljak. Kétségen felül áll, hogy két közigazgatási forum között vita van afelett, hogy melyiknek hatáskörébe tartozik a határozathozatal. Törvényhatósági bizottságunk magát illetékesnek találta, mert a törvény ezen határozathozatalt nem utalja más népiskolai hatóság hatáskörébe. A miniszter szerint a törvényhatóság közgyűlése illetéktelen.

Nézetem szerint a hatáskör tisztázandó, mielőtt e fontos kérdésben érdemi határozat lát napvilágot.

Ott van az 1907-ik t.-c., mely kijelöli az utat és mely éppen azért született meg, hogy ha a törvényhatóság és a kormány, vagy ennek valamely minisztere között vitás kérdés merült fel, ha

esetleg az a kérdés válik vitássá, hogy a miniszter rendelete sérti a törvényhatóság hatáskörét, e pert a független közigazgatási bíróság döntse el.

A kormány és törvényhatóság közötti viták eddig is előfordultak, de a független közigazgatási bíróság elé nem volt vihető a kérdés, mert az 1896. XXVI. t.c. szerint csak bizonyos esetekben volt helye a peres eljárásnak. Ezen új törvény a törvényhatóságnak és a kormányok viszonyát lényegesen módosította. Az a törvényhatóság, amely felmerült esetben a bíróság ítéletét kéri, nem sérti a kormány tekintélyét. „A viták a helyzet természetéből folynak s ha el nem fajulnak, inkább kedvező, mint veszélyes tünet számba mennek, mert az önkormányzat pezsgésére mutat, ha jogai felett ébren örködik és érzékeny a határsértések iránt; s pangásra vall, ha tünán belenyugszik hatáskörének elbirtoklásába, vagy valamely más sérelembe.

*

Ha e jogorvoslat igénybe vétele el is odázná az ügy érdembeni eldöntését, a késelem csak hasznára válhatik az ügynek.

—e—

**

Közreadjuk ezen cikket, amely megérdemli érdekes fejtegetésénél és tanulmányánál fogva, hogy nyilvánosság elé kerüljön. A magunk részéről azonban megjegyezzük, hogy az a mi álláspontunk, hogy a miniszteri döntés is megfeleltetendő, de azért kell, hogy a közigazgatási bizottság is határozzon, mert akkor ki fog tűnni, hogy akár melyik forum is illetékes, a hatáskör kérdése mellékes lesz.

A szerkesztőség.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1909. február 6

A képviselőház ülése.

A mai ülés kiemelkedő pontját *Wekerle* Sándor miniszterelnök beszéde képezi. A miniszterelnök mai beszéde országsszerte megnyugvást fog kelteni. *Grabovác*z Mirkó horvátul szól a javaslat ellen. *Szilassy* Zoltán alkotmánypárti a javaslat mellett. *Batthyányi* Tivadar eltér a Ház engedelmével a tárgytól és tiltakozik az ellen, hogy az állami tisztviselőket pótdóval sujtsák.

Suciu János után *Szabó* István szól és sürgette a kataszteri kiigazítást.

Wekerle Sándor állott ezután szólásra. Válaszol az összes eddig elhangzott beszédekre. Kijelenti, hogy a városok terhein könnyíteni kell. Ez meg is történik amennyiben az idén az állami ingyenes adóból 1 százalékot, a reform életbelépése után pedig 2 százalékot enged át a községeknek. A kataszter kiigazítását feleslegesnek tartja. A határozati javaslatok elvetését kéri.

Polónyi személyes felszólalása után áttértek az interpellációkra.

Kossuth a király előtt.

Kossuth Ferenczel egyidőben *Wekerle* Sándor és *Apponyi* Albert is kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. *Justh* Gyula is valószínűleg még egyszer megjelenik audiencián.

A Fény-utcai gyilkosság.

A Fény-utcai rablógyilkosság ügyében befejezték a tanúk kihallgatását, ma délelőtt az orvosszakértőket hallgatták ki. Ítéletre valószínűleg késő éjjel kerül csak sor.

Pro Messina et Reggió.

Lapunk egyik előző számában hírt adtunk arról a nagyszabású társadalmi mozgalomról mely a szicíliai földrengés károsultjainak fölségítését célozza s amelynek élén főispánunk: dr. *Ambrozovics* Lajos áll. A segítő akciónak egyik érdekes része az e hó 11-én tartandó, táncal egybekötött műkedvelő színi előadás és hangverseny, melyen a helyi erők legkiválóbbjai fognak közreműködni. A csinosan kiállított meghívókat most küldik szét, mely így szól:

A szicíliai földrengés károsultjai javára 1909 február hó 11-én, csütörtökön este 7 és fél órakor, a Nemzeti Szálloda nagytermében rendezendő táncal egybekötött műkedvelő színi előadásra és hangversenyre t. uraságot és b. családját tisztelettel meghívja a bajai nagybizottság nevében dr. *Ambrozovics* Lajos einök, dr. *Hegedüs* Aladár, dr. *Köller* Imréné, dr. *Rajk* Aladár. Belépőjegyek: személyjegy 2 k. 50 f. családjegy 6 k. tanuló-jegy, karzat és állóhely 1 k. Jegyek előre válthatók: ifj. *Wagner* A. és *Kollár* A. könyvkereskedésében. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel veszünk és hírlapilag nyugtázzunk.

A hangverseny műsora: 1. Prolog. Irta: *Magyarász* Ferenc; szavalja: *Kollár* Vilma. 2.

Mogyoró. Vigjáték egy felvonásban, irta: *Ambrozovics* Dezső. Személyek: Özv. Pálné dr. *Köller* Imréné. Irén, Margit, Pálné leányai *Buday* Irén, *Spitzer* Ilonka. Kohányi Lajos földbirtokos *Schampf* Andor. Máray Géza *Urhegyi* Jenő. Inas özv. Pálnénál * * * 3. a) Chopin: Étude, C moll, op. 25. b) Chopin: Polonaise, A dur, op. 40., zongorán előadja: *Alföldy* László. 4. Költemény, szavalja: *Schlesinger* Ilonka, zongorán kíséri: *Alföldy* László. 5. a) Beethoven: Vonós-négyes. F dur, op. 18, Adagio. Előadják: I. hegedűn: *Bernhart* Sándor, II. hegedűn: *Kersch* Ferenc, brácsán: *Kárig* Emil, gordonkán: *Kiss* József. b) Mozart: Zongorane-gyes, G moll, Rondó. Előadják: zongorán: *Kersch* Ferenc, hegedűn: *Bernhart* Sándor, brácsán: *Kárig* Emil, gordonkán: *Kiss* József. 6. A hangsúly. Monológ. Irta: *Zöldi* Márton, előadja: *Halász* Olga. 7. Bruch: Concert, G moll, op. 26. Finale. Hegedűn előadja: *Bernhart* Sándor, zongorán kíséri: *Bernhart* Anna. 8. Schubert: A vándor, énekli: *Wagner* Ilonka, zongorán kíséri: *Kersch* Ferenc. 9. Valami hibája van. Vigjáték egy felvonásban. Irta: *Gondinet*. Személyek: De Lussan André orvos dr. *Hetényi* János. Cecile, felesége *Kolozsváry* Leonka. Balancourt *Eckert* Gyula. Nanette, szobaleány *Ury* Ilonka.

NAPIHIREK.

Iparfejlesztés.

Az ország városai az utóbbi időkben versenyre keltek. Minden város lendíteni akar a maga helyzetén és azt úgy véli elérhetni, ha a városban meghonosítja a munkásokat foglalkoztató nagyipari vállalatokat. Ez helyes is mert minél több ipari, gyári vállalat létesül egy városban, annál több fogyasztó-képes elem jön a piacra.

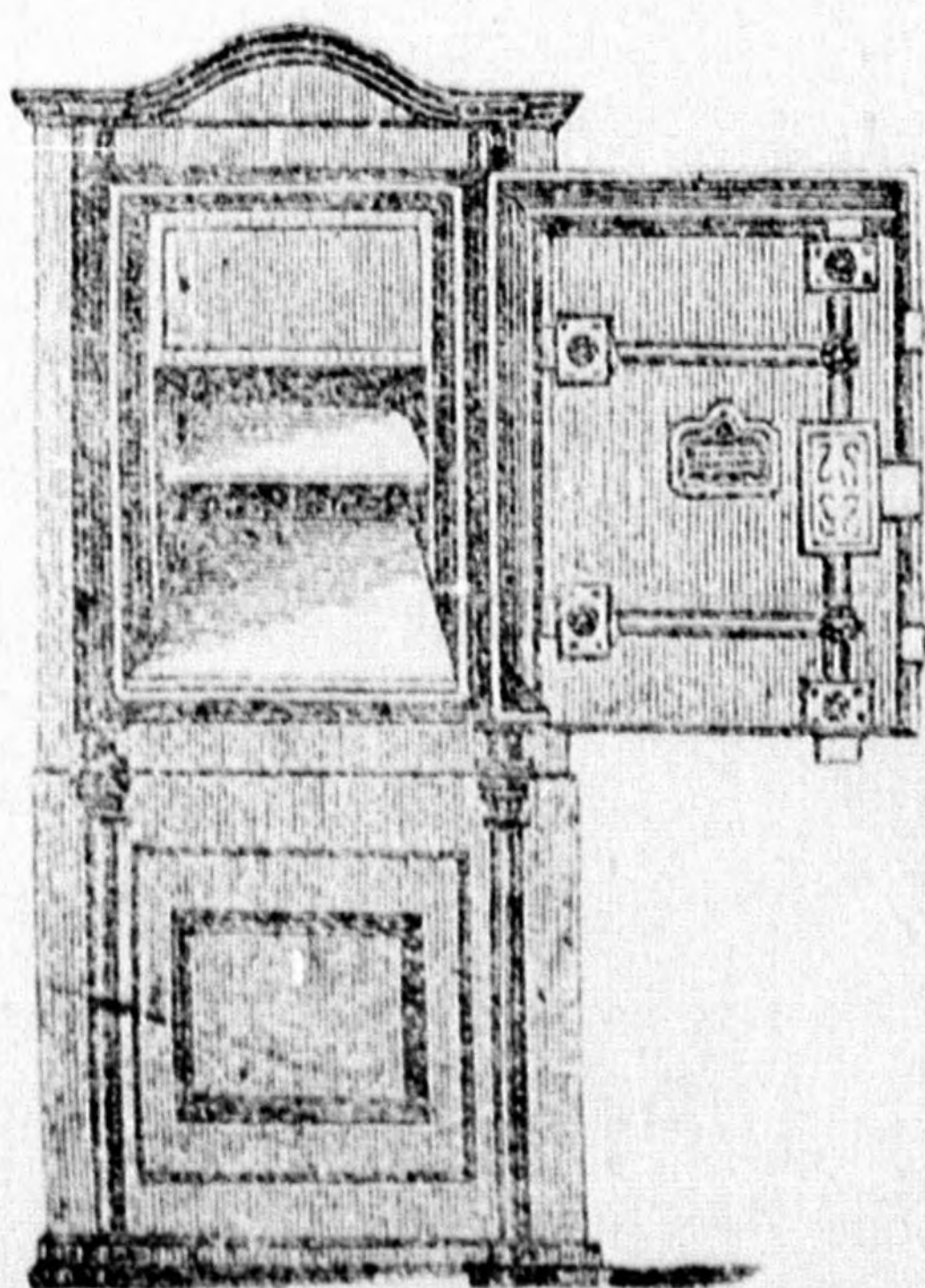
Ettől az eszmétől vezéreltetve a múlt évben olyan elvi jelentőségű határozatot hozott Baja város törvényhatósági bizottsága, hogy az itt létesülő iparvállalatoknak 10 évi pótdó-mentességet, ingyen telket és a befektetett tőke 10 százalékáig terjedhető pénzsegélyt biztosít.

A belügyminiszter megsemmisítette a határozatnak a pénzbeli segélyre vonatkozó részét azzal az indoklással, hogy a pénzbeli hozzájárulás csak életképes vállalatnak adható meg.

Úgy véljük, hogyha a belügyminiszter nem is semmisítette volna meg a határozatot, baj nem esett volna, mert a törvényhatósági bizottság és a tanács is alaposan meg fogja nézni azt a vállalatot, amelynek pénzt ad.

A legnagyobb baj, hogy eddig még semmilyen vállalat se nézett felénk.

Esküvő. *Löwinger* Jenő, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának vezetője, holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartja esküvőjét *Schlieszer* Olgával, *Schlieszer* Mór leányával Baján.

Tűzmentes és betöréselleni vas
Pénzszekrény,

a legjobb hazai gyártmány,
többféle nagyságban és
„gyári árak mellett” kapható

Drescher Gyula kereskedésében Baján.

Phönix karikahajós varrógép család-
ládi és ipari célokra,

Singer rendszer után készített és magyar gyártmányú **Adria**

családi varrógépek, eredeti

PFaff családi varrógép.

Továbbá a varrógépekhez szükséges bárminemű alkatrészek jutányosan és pontosan lesznek kiszolgálva

A B A R T A-féle illatszertár felosztása folytán az eddig ott árusított cikkek ezentúl **Fischer Pálnál kaphatók.** (Posta épület.)

Eljegyzés. Győri Félix, a Bajavidéki Takarékpénztár főkönyvvezetője eljegyezte Zigler Rózsikát, Zigler Vilmos leányát Mitrovicáról.

A Bajai Sport Egyesület folyó hó 7-én, vasárnap d. e. 10 órakor az elnök hivatalában választmányi gyűlést tart, melyre ezúton is kéri az összes válalsztmányi tagok és tisztviselők megjelenését — az Elnökség.

A Bajai Kath. Legényegylet holnap, délután 5 órakor *szabadliceumi előadást* tart, mint rendesen, ezúttal is változatos műsorral. Egyebek közt dr. *Telegdi Nándor* ezredorvos fog az első segélynyújtásról előadást tartani.

Hárészjegy kisorsolás. A következő sorok közlésére kérték fel lapunkat: A Bajai Munkás Otthonban összpontosított szakszervezetek bizottsága által a Munkás Otthon részvényeinek tervezete VIII-ik szakaszához képest 1909. január 17-én a következő részvények sorsoltattak ki: 128, 73, 132, 88, 160 és 92, miért is felkéretnek a t. részvénytulajdonosok, hogy a fenti számú részvényeiket a Munkás Otthon gondnokságánál nyugta ellenében beváltás céljából átadni sziveskedjenek. Egyben a Munkás Otthon bizottsága ez úton fejezi ki köszönetét Weidinger Benő úrnak, hogy a tulajdonát képező 63. és 68. számú részjegyet az Otthonnak ajándékozni kegyes volt.

Egy kis kacsa. Egyik Budapesten megjelenő és szenzációkban utazó bulvár-újság azt a kacsát röpi ma világgá, hogy a baja-báttaszéki hidat azért nem adják át a forgalomnak, mert a műszaki vélemények nem a legkedvezőbbek róla. Nagyon sajnáljuk, de kénytelenek vagyunk t. laptársunknak ezt a kacsáját tisztelettel lepuffantani. A hidat t. i. nem azért nem adták át eddig a forgalomnak mintha a világgá kürtölt állítás a valóságnak megfelelné, hanem egyszerűen azért, mert az ártéren végigvonuló vasúti töltés még nincsen az árvíz ellen kellőképp megerősítve. Az árvíz pedig még a tavasz előtt megjön biztosan. Ha nem csinál bajt, úgy a hid, illetőleg a vonal forgalomba-helyezésének nem lesz semmi akadály.

Tejhamisítás. A héten a rendőrség ismét megbüntetett néhány tejhamisítót. Ez az eset azonban nem oly közönséges mint a többi, ahol termelőket lefőlözésen és tejevizezésen érnek. Egy kereskedő termelőktől vásárolt tovább-elárusításra tejet. A rendőrség emberei éppen akkor léptek a boltjába, amikor átvette a tejet. A rendőrség megvizsgálta ezt és konstataálta, hogy hamis. Ezért felvették a jegyzőkönyvet. Alig távoztak boltjából a rendőrök, hozott egy másik termelő is tejet. Ezt a boltos lepecsételte és visszahívta a rendőröket, akik itt is lefőlözést állapítottak meg. Most feljelentették a boltost, a termelőt és annak a leányát. A megtartott tárgyaláson a rendőrkapitányság a boltost, aki azzal védekezett hogy ő nem is látta a tejet, 20 koronával, megváltoztatható egy napi elzárásra, és 30 korona pénzbüntetésre ítélte. A termelőt 10 napi elzárásra és 100 koronára, ennek leányát amiért a tejet forgalomba hozta,

5 napi elzárásra és 50 korona pénzbírságra ítélte.

Ezzel az ügygel a közigazgatási bizottság is fog foglalkozni, mert mind a három fél megfelelt az ítéletet.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnéjküli csukamájolajat szivesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható Gyarmati Emil gyógytárában Baján egy üveg ára **1 K. 60 fillér.**

Segédszerkesztő: **FODOR KÁROLY.** Kiadóhivatal: **WAGNER ANTAL** könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Határidő üzlet

Baja, 1909. február 6

Búza	októberre	12 K 78	áprilisra	10 K 87
Rozs	»	9 » 08	»	10 » 07
Zab	»	7 » 26	»	8 » 57
Kukorica	májusra	7 » 63		

Az árak 50 kg.-ként értendők.

A fürdőházban egy négyszobás lakás azonnal kiadó.

A Szent Antal utcában egy magános

H Á Z

kényelmes lakással, kerttel, nagy udvarral, gazdasági épülettel és istállóval **május 1-ére kiadó.**

Ugyancsak kiadó:

a luteránus templom mellett

MAGÁNOS HÁZ

két nagy utcai szobával, konyhával, éléskamrával, felszer, padlás stb.

Bővebbet: **Milassin Zsigmondné** nál.

Kályhafűtési célokra kitűnően alkalmas

porosz sajtolt szén

házhozszállítva métermázsanként

4 korona 50 fillérért

kapható

Krausz Károly

s z é n t e l e p é n.

(Sugovica-part.)

Ujdonság! Ujdonság!

12

Compositions
de
Franz Lehár.

Tartalma:

1. Polonaise Royale.
2. Valse américaine.
3. Mazurca.
4. Printemps d' amour, Valse.
5. Danse exotique.
6. Sons d' Ischl, Valse.
7. Ländler.
8. Humeurs d' automne, Valse.
9. Plaisanterie-Polonaise.
10. Valse des fleurs
11. Menuet.
12. Caprice-Valse

Ára: 3 korona 60 fillér.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal
könyv-, zenemű- és papírkereskedésében
BAJÁN.

Fenyvesi Sarolta fűzőtermében

s a j á t készítményű
fűzők és fűzővédők

állandóan nagy választékban kaphatók.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására adni, hogy fűzőkészítőtermemben ezentúl

kész csipkeblúzokat

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi telig óriási választékban igen olcsó áron raktáron tartok.

Midőn erről a n. é. hölgyközönséget tájékoztatom, megjegyzem, hogy izléses kivitelű árúim olcsó árainál fogva, bármely fővárosi céggel felveszem a versenyt.

Fenyvesi Sarolta.

Utazó vagy utazónő kerestetik!

Legjobb minőségű porosz szén kapható Graaug bankháznál.

Budapesti-út 65-ik számú

h á z

1909. május hó 1-től bérbe kiadó.

Bővebbet: **Nikolits István** fűszerkereske-
dőnél **ZOMBOR**.

Egy ujonan épült

H Á Z,mely 3 szobából, konyhából áll egy
berendezett sütőüzlettel és egy bolt-
helyiséggel**eladó vagy kiadó.****Jdósb Stohl József.**

Damjanich-u. 28.

Erzsébet királyné-utcai

h á z a m

azonnal kiadó.

Bővebbet:

Utry Ambrus

háztulajdonosnál, Kigyó-utca 14.

UGRON GÁBOR lapvezér.**MAGYAR NEMZET**

a legolcsóbb, függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeit írják: **Ugron Gábor, Ábrányi Emil,**
Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő.Szerkeszti: **Lándor Tivadar.**

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 16 K | Negyedévre . 4 K
Félévre . . . 8 K | Egy óra 1.40 K**Egyes szám ára 2 krajcár.**

Megrendelhető:

Budapest, VII., Miksa-utca 8.
minden postahivatalnál és lapelárusítónál.**Köszvény, csúsz,**
rheuma, ischiasés hasonló bántalmak ellen legjobb a
hirneves tanárok és orvosok által
tanácsolt**g ő z f ű r d ő.**Akik elfoglaltságuk miatt máskor nem füröd-
hetnek, **vasárnapokon d. u. 1—6-ig**
meleg medence-fürdőt személyenként
40 fillérért kaphatnak.Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi**ERŐ****sós borszesz,**mert mindazt egyesíti magában, amit egy
igazán jó és hatásos **házi szertől** várni lehet.
Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és
edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Pá-
ratlan mint szájviz, haj- és bőrápoló szer.

— Szükséges minden háztartásban. —

Kapható mindenütt

30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
utánvétellel vagy a pénz előzetes bekül-
dése után**KOSMOS labororium, GYŐR.**

Főraktár Baján:

Wagenblatt és Kenerári
uraknál.**50% megtakarítás!**190 frtért vehet egy tömörfa
hálószoba-berendezést2 szekrény, 2 ágy 2 éjjeli, 1 mosdó,
tükörrel és márvánnyal**Rosenfeld és Weisz****butor- és kárpitos-üzletében****B A J Á N,**

Erzsébet királyné-utca 5. sz.

Mindennemű hálószoba-berendezések:
mahagoni, palisander, tölgy és diófaóól,
ebédlő és uri-szoba berendezések jutá-
nyos áron kaphatók. Modern tükrös és
rézrudas ebédlő divánok, ottománok és
szalon garnitúrák állandóan nagyobb
mennyiségben vannak raktáron.**Kedvező fizetési feltételek!**

Petőfi Sándor-utca 14-ik számú

H Á Z

1909. május 1-től bérbe kiadó.

Bővebbet

Nánay Lajos
tulajdonosnál.A Fischer Sámuel féle jótékonyági
alapítványi házban egy nagyobb**emeleti lakás**azonnal
kiadó.Bővebb felvilágosítást a házfelügyelők
adnak.**Most jelent meg!****Most jelent meg!****Az új magyar bortörvény**a borhamisításnak és a hamisított bor forga-
lombahozatalának tilalmazásáról szóló törvény,
(1908. XLVII) valamint a m. kir. földművelés-
ügyi miniszternek erre vonatkozó végrehajtási
rendelete.Szükséges jegyzetekkel és magyarázatokkal
ellátta:**Dr. Drucker Jenő**

a »Borászati Lapok« f. szerkesztője.

Kapható:

ifj. Wagner Antalkönyv-, zenemű és papírkereskedésében
BAJÁN.**1 kor.**

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

Meghívó.

A „Bajai Takarékpénztárnak“

1909. évi február hó 21-én, d. e. 10 órakor saját helyiségében tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.**A közgyűlés tárgyai:**

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletévről.

2. A zárszámadások és mérleg betérjesztése és azoknak tárgyalása.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

4. Igazgatósági előterjesztések.

5. Három igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági rendes- és egy, esetleg két felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.

6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.*)

Baja, 1909. január hó 25-én.

Ifj. Szutrély Lipót s. k.
vezérigazgató.

*) **Kivonat az alapszabályokból.** 12. §. A közgyűlésen részt vehet minden részvényes, ha a közgyűlés hirdetését, illetve egybehívását megelőző év december hó 31-ig az intézet részvénykönyvében saját nevére átírt részvénytél bir és azt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál tértívénnyel mellett letéteményezi; ha ezt tenni elmulasztja, szavazati jogát a közgyűlésen nem gyakorolhatja. (5. §.)

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a Bajai takarékpénztár LXI-ik évi mérlegét és zárszámadásait, — úgy a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatunkat, — a felügyelő-bizottság hozzájárulásával — tisztelettel előterjeszteni.

Mielőtt a múlt év üzleti mozgalmának, eredményeinek ismertetésébe bocsájtkoznánk, szomorú kötelességünknek tartjuk azon mélységes gyászról megemlékeznünk, mely intézetünket nyugalmazott és örökös tb. vezérigazgatójának, petői Szutrély Lipót kir. tanácsos urnak május 18-án történt elhalálózása folytán érte.

Ép oly szomorúsággal érintette intézetünket Beyer Adolf felügyelő-bizottsági tag úrnak a múlt év december 2-án bekövetkezett elhalálózása is.

Ezen utóbbi haláleset miatt Wunderlich József részvényes és felügyelő-bizottsági póttag urat biztuk meg a törvényszerű felügyeletben való további együttműködéssel.

Áttérve intézetünk múlt évi tevékenységére, nem nyújthatunk arról valami különösen kedvező jelentést, amennyiben az előző év végével beállt s az egész pénzvilágra hátrányosan kihatott helyzet intézetünk működését is az elmúlt év első felében zsidbasztólag befolyásolta, s ez kimutatásunk szerint jelentékenyen emelkedett üzleti forgalmunk dacára és végeredményképen a tiszta nyereségben jut kifejezésre, mert a tiszta nyereség a tavalyival egyenlő maradt.

Ezek szerint az elért üzleteredményt mégis teljes megalégedéssel fogadhatja a t. közgyűlés, mert az azért lehetővé tette ezuttal is a tartalékoknak kamatozással és külön dotálással történt további növelése mellett, az eddigi 400 helyett, most az első ízben már 600 darab részvény után a múlt évihez hasonló 170 koronás osztalék megállapítását javaslatba hoznunk a közetkező felosztási tervezetünkben:

Ez évi tiszta jövedelmünk	K	149.269-03
Levonva az alapszabályszerű 28 százalék jutalékot	K	41.795-32
	K	107.473-71
Ehez csatoltatik a múlt évi áthozat	K	10.222-51
Marad a t. Közgyűlés rendelkezésére	K	117.696-22

Javaslatunk szerint ezen összegből:

A tartaléktökhöz adandó a szabályszerű 5 százalék	K	7463-45
Részvényosztalékra a régi 400 és az új 200 s így összesen a jelenlegi valamennyi 600 darab részvény után a 170 kor.	K	102.000-—
A felügyelők díjazására	K	1200-—
Jótekonycélokra	K	2000-—
Marad felesleg	K	5.032-77

mely összeg a jövő évre lesz átvendő.

Kérjük ezen felosztási javaslatunkat változatlanul elfogadni, a zárszámadások helyeslése mellett az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a szokásos felmentvényt megadni.

Az alapszabályok értelmében Michitsch István, dr. Nicolaus Béla és Schumacher Frigyes igazgatósági tagok megbízatása lejárván, ezek helyei, továbbá — Beyer Adolf felügyelő-bizottsági tag elhalálózása folytán — egy felügyelő-bizottsági tag, egy, esetleg még két felügyelő-bizottsági póttag helye is betöltendő lesz, miért is kérjük a t. Közgyűlést ezen megüresedett helyeknek választás utján leendő betöltése iránt intézkedni. Értesítjük a m. t. részvényeseket, hogy részvénytársaságunkat a »Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja mint részvénytársaság« is (Budapest, Tükör-u. 4. sz.) díjmentesen váltja be.

Baja, 1909. évi január hó 25-án.

Az igazgatóság.**Tisztelt Közgyűlés!**

Alulírottak, mint a Bajai takarékpénztár felügyelő-bizottsága tisztelettel jelentjük, hogy a Bajai takarékpénztár 1908-ik évi ügyvitelét és üzleteit állandóan figyelemmel kísértük, az év folyamán könyveit, pénztárát, értékeit többször megvizsgáltuk s azokat mindig a legnagyobb rendben találtuk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1908-ik évi zárszámadásokat is megvizsgáltuk, azok helyességét megállapítottuk, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát helyesljük és elfogadásra ajánljuk.

Baja, 1909. évi január hó 21-én.

A felügyelő-bizottság.

Zárszámadás.

VAGYON.

Mérleg-számla 1908. december hó 31-én.

TEHER.

Főkönyv lapja		korona	fill	korona	fill	Főkönyv lapja		korona	fill	korona	fill
132	Pénzkészlet			193567	11	2	Részvénytőke			300000	—
26	Főtéri bérház			170000	—		Tartalék alapok:				
156	Értékpapirkészlet 1908. december 31-i árfolyam szerint	3388935	90			160	Tartaléktőke	859565	47		
154	Ezek folyó kamatai 1908. december 31-ig számítva	41205	49	3430141	39	4	Külön tartalék tőke	75294	55		
	Váltótárca:					164	Osztalék tartalék	20000	—	954860	02
121	Leszámitolt váltók	1667764	76			176	Tisztviselői nyugdíjalap			181776	76
179	Jelzáloggal biztosított váltók	973639	03	2641403	79	111	Takarékbetétek a tőkésített kamatokkal együtt			10765835	72
	Kölcsönök:					162	Takarékbetétek után még fizetendő tőkekamatadó			22699	82
112	Kamatkozó jelzálogos kölcsönök	5173295	89			161	Engedményezett jelzálog. kölcsönök			1208320	54
118	Törlesztéses jelzálogos kölcsönök	3295170	60	8468466	49	178	Visszleszámitolt váltók			1379309	02
122	Zálogkölcsönök			15460	30	114	Még fel nem vett 1905. évi osztalék	150	—		
169	Különféle adósok fedezett tartozásai			719006	09	163	Még fel nem vett 1907. évi osztalék	170	—	320	—
40	Felszerelési tárgyak és butorzat értékleírás után			3000	—	148	Nyugtabélyeg illeték			1623	55
97, 105, 127, 165, 166, 171, 181, 186, 136-140, 177	Folyószámlán			173697	77	7, 131, 146, 149, 155, 172, 174	Folyószámlán			778135	74
	Hátralékos kamatok			67970	53	135-140, 177	Előre fizetett kamatok			130337	76
				15882713	47	22	Mult évről áthozott nyereség	10222	51		
							Ez évi tiszta nyereség	149269	03	159491	54
										15882713	47

VESZTESÉG.

Veszteség- és nyereség-számla.

NYERESÉG.

Főkönyv lapja		korona	fill	korona	fill	Főkönyv lapja		korona	fill	korona	fill
	Visszkamatok:					22	Nyereség áthozat a mult évről			10222	51
177	Az engedményezett, folyószámlai kölcsönök, visszleszámitolások stb. után			143228	24		Kamatjövedelem:				
	Adók:					110	Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék után kapott kamatok	322	26		
162	A takarékbetétek és nyugdíjalap után	47502	70			135-140	Az üzletágak után	802653	13		
46	A mult évi osztalék bélyegadója	252	—			154	Az értékpapírok után	129443	73	932419	12
45	Egyéb adók	19744	20	67498	90	141	A főtéri bérház tiszta jövedelme			12206	67
180	Az üzlettel járó kezelési költségek és javadalmazások			54629	95	119	Írásdíjak			1862	07
125	A takarékbetétek után kifizetett és tőkésített kamatok			463859	57						
152	A tartaléktőkék saját kamataik			27367	74						
153	A nyugdíjalap saját kamatai			8959	44						
159	A bajai ker. munkásbiztosító pénztár járuléka			380	52						
	Leírások:										
40	A felszerelési tárgyaknál avulásra			716	05						
156	Az értékpapíroknál az árfolyamkülönbözeti tartalék alappal már nem fedezett veszteség	13166	53								
121, 112	Behajthatlan követelések	10525	57	23692	10						
142	Per- és egyéb eljárási költségek			6886	32						
22	A mult évről áthozott nyereség	10222	51								
	Ez évi tiszta nyereség	149269	03	159491	54						
				956710	37					956710	37

Baja, 1908. december 31-én.

ifj. Szutrély Lipót s. k.
vezérigazgatóBernhart Ernő s. k.
főkönyvvezető.Rimler József s. k.
pénztárosMichitsch István s. k.
igazg. tag.Pollerman Bertalan s. k.
igazg. tag.Schumacher Frigyes s. k.
igazg. tag.Dr. Nicolaus Béla s. k.
igazg. tag.Tury Mátyás s. k.
igazg. tag.Allaga Ottó s. k.
igazg. tag és számvizsgálóDely Géza s. k.
igazg. tag és számvizsgáló.Sárdi János s. k.
igazg. tag és számvizsgáló.

Jelen veszteség és nyereségszámlát megvizsgáltuk és annak minden tételét a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk.

Mittermann Antal s. k.

id. Furó Lajos s. k.
felügyelő-bizottság.

Wunderlich József s. k.